

Πράσινη Ανάπτυξη - Ενέργεια

Εισηγήσεις Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου

Η Πράσινη ανάπτυξη αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους στόχους των σύγχρονων κοινωνιών. Τα οφέλη που προκύπτουν από την πράσινη μετάβαση δεν περιορίζονται στο περιβάλλον, αλλά επεκτείνονται τόσο στην οικονομική όσο και στην κοινωνική σφαίρα. Σε επίπεδο ΕΕ, η Πράσινη Συμφωνία βρίσκεται στο επίκεντρο της αναπτυξιακής στρατηγικής. Υπογραμμίζοντας την άμεση ανάγκη για την υλοποίηση της, ως προαπαιτούμενο για την έγκριση των Σχεδίων Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας των κρατών μελών τέθηκε η κατανομή τουλάχιστον 37% του συνολικού κόστους των Σχεδίων σε μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που συμβάλλουν στην πράσινη μετάβαση.

Παράλληλα, η 26^η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2021 υπενθύμισε τον στόχο για την αισθητή μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέχρι το 2030 και τις μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050, και υπογράμμισε την ανάγκη υλοποίησης των μέτρων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Η απεξάρτηση από συμβατικά καύσιμα και η στροφή προς ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς και η ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για την επίτευξη των κλιματικών στόχων. Η ενεργειακή κρίση και ο πληθωρισμός που έχει προκύψει ως αποτέλεσμα του πολέμου στην Ουκρανία έχουν αναδείξει ακόμη πιο έντονα την επιτακτική ανάγκη για την περαιτέρω εξερεύνηση και προώθηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας για την επίτευξη της ενεργειακής ασφάλειας και στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ και τον περιορισμό της τιμής των ενεργειακών προϊόντων.

Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου, σε συνέχεια κύκλου επαφών με αρμόδιους φορείς και τεχνοκράτες σχετικά με το θέμα της Πράσινης Ανάπτυξης, προβαίνει στις πιο κάτω εισηγήσεις, τις οποίες θεωρεί καταλυτικές ως προς τους μακροπρόθεσμους στόχους αλλά και δεσμεύσεις της Κύπρου σε σχέση με την πράσινη μετάβαση. Η λήψη μέτρων προς την προτεινόμενη κατεύθυνση θα συντείνει στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη μιας πράσινης κοινωνίας και οικονομίας, σύμφωνα και με τους στόχους της μακροπρόθεσμης στρατηγικής «Όραμα 2035».

1. Δημιουργία Υφυπουργείου για το Κλίμα, το Περιβάλλον και την Πράσινη Βιωσιμότητα

- ✓ Σύσταση Υφυπουργείου για την πολιτική για την πράσινη ανάπτυξη.
- ✓ Ταχεία λήψη και υλοποίηση αποφάσεων για αναδιάρθρωση και μεταφορά υφιστάμενων αρμοδιοτήτων Υπουργείων για θέματα πράσινης ανάπτυξης.

Η δημιουργία ενός ξεχωριστού Υφυπουργείου θα έχει θετικά αποτελέσματα αφού θα προσδώσει τη δυνατότητα ενιαίας θέσπισης και παρακολούθησης της μακροπρόθεσμης ενεργειακής στρατηγικής, της θεώρησης μίας σφαιρικής εικόνας και κατεύθυνσης για το 2050 (κλιματική ουδετερότητα) και θα θέτει/παρακολουθεί όλους εκείνους τους Δείκτες Επιδόσεων (KPIs) που θα καθοδηγούν τις δράσεις προς τον ενιαίο στόχο. Επιπλέον, τα έργα που υλοποιούνται μέσω ενός φάσματος Υπουργείων και Τμημάτων, θα τυγχάνουν καλύτερου συντονισμού. Η διαχείριση κονδυλίων μέσω των κρατικών και κοινοτικών προϋπολογισμών και ταμείων για έργα προς

υλοποίηση που αφορούν την Πράσινη Οικονομία θα μπορεί να γίνεται με βάση μια πιο ολοκληρωμένη αντίληψη της στρατηγικής, των ελλείψεων και των προτεραιοτήτων.

Στη Μακροπρόθεσμη Στρατηγική «Όραμα 2035» που έχει εκπονήσει το Συμβούλιο, περιλαμβάνεται μεταρρύθμιση σχετικά με τη δημιουργία Υφυπουργείου για το Κλίμα, το Περιβάλλον και τη Βιωσιμότητα. Στο μεταξύ, έχει ληφθεί απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο για τη δημιουργία Γενικής Διεύθυνσης για το Περιβάλλον στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. Η απόφαση αυτή αποτελεί εξέλιξη στην ορθή κατεύθυνση όμως το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας θεωρεί ότι είναι πολύ σημαντικό όπως συσταθεί ξεχωριστό Υφυπουργείο για το χειρισμό των θεμάτων αυτών.

Επίσης, είναι σημαντικό να μην υπάρξει καθυστέρηση στην λήψη των αποφάσεων που χρειάζονται για την αναδιάρθρωση των υφιστάμενων αρμοδιοτήτων σε θέματα πολιτικής για την πράσινη ανάπτυξη, σε τρόπον ώστε να διασφαλιστεί ο ενιαίος χειρισμός της στρατηγικής και πολιτικών και η αποτελεσματικότητα της νέας Γενικής Διεύθυνσης/Υφυπουργείου.

2. Χάραξη Μακροπρόθεσμης Ενεργειακής Στρατηγικής

✓ Σχεδιασμός σφαιρικής μακροπρόθεσμης ενεργειακής στρατηγικής μέχρι το 2050.

Οι μεταρρυθμίσεις που προωθούνται σε παγκόσμια κλίμακα σε σχέση με την κλιματική αλλαγή και την αειφόρο ανάπτυξη επιβάλλουν τον άμεσο σχεδιασμό μίας μακροπρόθεσμης ενεργειακής στρατηγικής μέχρι το 2050, πέραν του σημερινού σχεδιασμού που έχει χρονικό ορίζοντα το 2030, για να μπορέσει η οικονομία της Κύπρου να επιβιώσει στις νέες παγκόσμιες συνθήκες πράσινης και αειφόρου ανάπτυξης.

Σχετικές σφαιρικές εισηγήσεις όσον αφορά στη χάραξη της μακροπρόθεσμης στρατηγικής έχουν γίνει από τον Πρόεδρο της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ)¹, σύμφωνα με τις οποίες θα πρέπει να γίνει επανακαθορισμός των ενεργειακών προτεραιοτήτων της Κύπρου στοχεύοντας μεταξύ άλλων στη σταδιακή απεξάρτηση από το πετρέλαιο και παράλληλα την διείσδυση του φυσικού αερίου μέσω και της διαχείρισης των κυπριακών υδρογονανθράκων, τον περιορισμό της ενεργειακής σπατάλης, τη χρήση αποκεντρωμένης ηλεκτροπαραγωγής και την ορθολογιστική προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ιδιαίτερα των ηλιακών συστημάτων.

Πρόσθετα, όπως τονίζεται και σε σχετική μελέτη του ΕΤΕΚ, κατά τη διαμόρφωση της ενεργειακής στρατηγικής θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη οι υποχρεώσεις της Κύπρου που απορρέουν από το Ευρωπαϊκό Στρατηγικό Σχέδιο Ενεργειακών Τεχνολογιών (Σχέδιο SET).

Σχετικό μέτρο περιλαμβάνεται στη μακροπρόθεσμη στρατηγική «Όραμα 2035», το οποίο αφορά στη δημιουργία στρατηγικής για την επίτευξη της ενεργειακής μετάβασης μέσω του σχεδιασμού και της εφαρμογής πολιτικών που αποσκοπούν στη μείωση των εκπομπών αερίων, στην ανάπτυξη κυκλικής οικονομίας και στην προστασία της βιοποικιλότητας.

¹ <https://inbusinessnews.reporter.com.cy/opinions/article/205904/pos-tha-charachthei-makroprothesmi-energiaki-stratigki>

3. Αναβάθμιση Δικτύου και Υποδομών Ηλεκτρικής Ενέργειας

- ✓ Αναβάθμιση δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και μετατροπή του σε έξυπνο και ευέλικτο δίκτυο.

Βασική προϋπόθεση για την απεξάρτηση από τις σημερινές ρυπογόνες συμβατικές μορφές ενέργειας είναι η μεγαλύτερη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ). Για να μπορέσει όμως η Κύπρος να αυξήσει το ποσοστό χρήσης ΑΠΕ θα πρέπει, μεταξύ άλλων να αναβαθμιστεί το δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και να μετατραπεί σε έξυπνο δίκτυο. Μια τέτοια αναβάθμιση απαιτεί τεχνοοικονομικές μελέτες που θα πρέπει να έχουν ως αφετηρία τους κλιματικούς στόχους τους οποίους θα πρέπει να πετύχει η Κύπρος βάση των συμβατικών υποχρεώσεων που έχει αναλάβει για την κλιματική ουδετερότητα 2050, και το πώς αυτοί θα εξελιχθούν λαμβάνοντας υπόψη την Οδηγία της ΕΕ “Fit for 55”. Η σταθερότητα και αξιοπιστία του δικτύου μεταφοράς θα πρέπει να παραμείνουν ψηλά στην ατζέντα καθώς η ενεργειακή ασφάλεια καθίσταται ακόμα πιο σημαντική για την Κύπρο λόγω της γεωγραφικής της θέσης. Ο οποιοσδήποτε σχεδιασμός θα πρέπει να είναι επίσης ευέλικτος ούτως ώστε η παραγωγή και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας να μπορεί να απορροφήσει εξωγενείς κραδασμούς.

Συναφές είναι και το μέτρο της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής Βιώσιμης Ανάπτυξης, που αφορά στην επένδυση σε έξυπνες αναβαθμίσεις του δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ώστε μεταξύ άλλων, όλα τα νέα σπίτια και κτήρια να διαθέτουν έξυπνους μετρητές, να οριστεί στόχος για τις εταιρείες ηλεκτρικής ενέργειας ως μέρος των νέων αδειών ότι ένα ορισμένο ποσοστό πελατών θα πρέπει να συνδεθεί με έναν έξυπνο μετρητή, με κλιμακωτά οικονομικά κίνητρα που να αυξάνονται με το μερίδιο των πελατών με έξυπνους μετρητές, κλπ.

4. Ελευθεροποίηση Αγοράς Ενέργειας

- ✓ Ταχεία ολοκλήρωση της ελευθεροποίησης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Η πλήρης ελευθεροποίηση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική προώθηση της παραγωγής ηλεκτρισμού από ΑΠΕ. Σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα που έχουν τεθεί η ολοκλήρωση της αναμένεται να πραγματοποιηθεί πριν το τέλος του τρέχοντος έτους. Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας τονίζει ότι είναι πολύ σημαντικό να μην υπάρξει οποιαδήποτε περαιτέρω καθυστέρηση στην πλήρη ελευθεροποίηση της αγοράς ηλεκτρισμού.

5. Αύξηση Παραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Ενίσχυση της Ενεργειακής Απόδοσης

- ✓ Προώθηση εγκατάστασης φωτοβολταϊκών μέσω ενημερωτικών καμπανιών και υλοποίηση κανονιστικών διατάξεων που αφορούν νέα κτίρια και την ενεργειακή τους απόδοση.
- ✓ Ψήφιση του εναρμονιστικού νομοσχεδίου για τη μεταφορά της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τις ΑΠΕ στο εθνικό δίκαιο με ενσωμάτωση διατάξεων για την απλούστευση και

επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης έργων ΑΠΕ και συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας δικτύων διασύνδεσης τους.

- ✓ Παροχή κινήτρων προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις για βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης.
- ✓ Δημιουργία ψηφιακού One Stop Shop για άμεση εξέταση και αδειοδότηση αιτήσεων² για ΑΠΕ και ενεργειακή ανακαίνιση κτιρίων.
- ✓ Σχεδιασμός δημοπρασιών παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Στο μακροπρόθεσμο στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ουσιώδους σημασίας είναι η αύξηση της παραγωγής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ). Απαραίτητες συνθήκες για την επίτευξη αυτής της αύξησης είναι τόσο η ηλεκτρική διασύνδεση όσο και η δημιουργία έξυπνου δικτύου. Προεξάρχοντα ρόλο σε αυτή την προσπάθεια έχει η χρήση φωτοβολταϊκών πλαισίων, τομέας στον οποίο η Κύπρος έχει τη δυνατότητα να επιτύχει μεγάλες επιδόσεις από οικιακούς παραγωγούς (στα πρότυπα του παραδείγματος της επιτυχούς χρήσης ηλιακών πλαισίων σε παλαιότερες δεκαετίες) αλλά και από κτίρια γενικής χρήσης και δημόσια κτίρια, καθώς και επιχειρήσεις. Η γενικότερη αποδοχή και εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών (η οποία ομολογουμένως υποβοηθείται σε αυτή την χρονική περίοδο και από τις συνεχόμενα αυξανόμενες τιμές στο εισαγόμενο κόστος ενέργειας) θα πρέπει να τύχει υποστήριξης από μια σειρά μέτρων όπως ενημερωτικές καμπάνιες, κανονιστικές διατάξεις που αφορούν νέα κτίρια και την ενεργειακή τους απόδοση, και στοχευμένα κίνητρα.

Σύμφωνα με ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 8 Μαρτίου 2022, τα κράτη μέλη καλούνται να απλουστεύσουν και συντομεύσουν τις διαδικασίες αδειοδότησης έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, οι οποίες ως έχουν τώρα, καθυστερούν τις επενδύσεις και την ανάπτυξη των ΑΠΕ και των συναφών υποδομών. Τον Μάιο 2022 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εκδώσει πρόσθετα σύσταση για την ταχεία αδειοδότηση έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και θα προωθήσει την χρήση όλων των δυνατοτήτων ευελιξίας που ήδη παρέχονται από τη νομοθεσία της ΕΕ και την άρση των εναπομενόντων εμποδίων.

Το εναρμονιστικό νομοσχέδιο για τη μεταφορά της ισχύουσας Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τις ΑΠΕ στο εθνικό δίκαιο βρίσκεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων και θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την ταχεία ψήφισή του σε Νόμο. Σύμφωνα και με εισήγηση της ΡΑΕΚ³, θα ήταν σκόπιμο να εισαχθούν στη νέα νομοθεσία πρόνοιες για την απλούστευση και συντόμευση των διαδικασιών αδειοδότησης έργων ΑΠΕ αλλά και συναφών υποδομών όπως τα συστήματα αποθήκευσης ενέργειας, τα οποία είναι απαραίτητα για την αποδοτική ανάπτυξη των ΑΠΕ, καθώς και τα σχετικά δίκτυα σύνδεσης τους.

Σημαντική επίσης είναι η δημιουργία ενός ψηφιακού One Stop Shop για την διευκόλυνση της πληροφόρησης και αδειοδότησης αιτήσεων για έργα ΑΠΕ, αλλά και διευκόλυνση ενεργειακών αναβαθμίσεων σε κτίρια. Η δημιουργία μιας τέτοιας διαδικτυακής πρόσβασης, θα ενθαρρύνει την υποβολή αιτήσεων για έργα ΑΠΕ.

² Σχετική μεταρρύθμιση περιλαμβάνεται στο ΣΑΑ, για την βελτιστοποίηση εξέτασης και αδειοδότησης έργων ΑΠΕ και για τη διευκόλυνση της Ενεργειακής Ανακαίνισης Κτιρίων.

³<https://nomisma.com.cy/interviews/%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1-%CE%B7-%CF%83%CF%85%CE%BD%CF%84%CF%8C%CE%BC%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%83%CE%B9/>

Επιπλέον, σημαντική είναι και η περαιτέρω παροχή κινήτρων προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων.

Τα πλείστα από τα πιο πάνω μέτρα προωθούνται σε αρκετό βαθμό από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Πολιτικής Συνοχής. Είναι σημαντική η έγκαιρη προκήρυξη των διαφόρων Σχεδίων χορηγιών που έχουν περιληφθεί στα πιο πάνω προγραμματικά έγγραφα, καθώς και η ταχεία διεκπεραίωση των αιτήσεων.

Πρόσθετα, στο πλαίσιο της ελευθεροποιημένης αγοράς ενέργειας, θα ήταν σκόπιμο να προωθηθεί μέτρο το οποίο περιλαμβάνεται στην μακροπρόθεσμη στρατηγική ανάπτυξης το οποίο αφορά στον σχεδιασμό δημοπρασιών παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Αυτό θα υποβοηθούσε την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ σε χαμηλότερες τιμές, επιτρέποντας επίσης και σε ξένες οντότητες να υποβάλλουν προσφορές, προωθώντας τον ανταγωνισμό.

6. Ηλεκτρική Διασύνδεση με γειτονικά κράτη

- ✓ Ταχεία υλοποίηση της διασύνδεσης του δικτύου ηλεκτρισμού με γειτονικά κράτη και την ΕΕ.

Η σύνδεση του δικτύου ηλεκτρισμού της Κύπρου με γειτονικά κράτη θα αποφέρει πολλαπλά οφέλη στην οικονομία και θα βελτιώσει σαφώς την ανταγωνιστικότητα της. Η Κύπρος είναι η μόνη χώρα στην ΕΕ η οποία δεν είναι συνδεδεμένη με το ευρωπαϊκό δίκτυο. Το γεγονός αυτό περιορίζει την ανταγωνιστικότητα της αγοράς ενέργειας και ενέχει αρκετά ρίσκα ως προς την απρόσκοπτη παροχή ηλεκτρισμού στο νησί. Επομένως, η ηλεκτρική διασύνδεση με την Ελλάδα (και ΕΕ), το Ισραήλ και Αίγυπτο μέσω του Έργου Κοινού Ενδιαφέροντος “EuroAsia Interconnector” θα τερματίσει την ενεργειακή απομόνωση της Κύπρου, θα προωθήσει την ενεργειακή ασφάλεια, θα συμβάλει στην ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού και θα διευκολύνει την ανάπτυξη ΑΠΕ (δεδομένου ότι θα καταστήσει δυνατή την αξιοποίηση τους και για σκοπούς εξαγωγών), συμβάλλοντας στην επίτευξη των στόχων μας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Πέραν των οικονομικών οφελών θα προσφέρει σημαντικά γεωπολιτικά οφέλη στα εμπλεκόμενα κράτη προωθώντας την μεταξύ τους συνεργασία αλλά και γενικά την συνεργασία μεταξύ γειτονικών χωρών της Ανατολικής Μεσογείου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς, το συγκεκριμένο έργο είναι υψίστης σημασίας για τη χώρα μας και θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα έτσι ώστε να διασφαλιστεί η άμεση χρηματοδότηση⁴ και υλοποίηση του.

7. Αξιοποίηση των πόρων φυσικού αερίου της Κύπρου

- ✓ Προώθηση της αξιοποίησης των κοιτασμάτων φυσικού αερίου της Κύπρου.
- ✓ Εξασφάλιση στήριξης από την ΕΕ για την υλοποίηση του αγωγού φυσικού αερίου EastMed.

⁴ Σχετικό μέτρο για τη διασύνδεση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου με Ελλάδα, Ισραήλ και Αίγυπτο περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στο πλαίσιο του οποίου το έργο EuroAsia Interconnector χρηματοδοτείται μερικώς.

Η εξάρτηση της Κύπρου από το εισαγόμενο πετρέλαιο αποτελεί μια από τις σημαντικότερες διαρθρωτικές αδυναμίες της κυπριακής οικονομίας με επιπτώσεις στο κόστος της ενέργειας για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές, καθώς και στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Η ανάπτυξη του ενεργειακού τομέα, μέσω της αξιοποίησης των πόρων φυσικού αερίου της χώρας (σε συνδυασμό με την προώθηση των ΑΠΕ και την εισαγωγή υγροποιημένου φυσικού αερίου) θα επιλύσει δραστικά το πρόβλημα αυτό προωθώντας την ενεργειακή ασφάλεια και βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

Το έργο που βρίσκεται υπό μελέτη “EastMed pipeline project” σχετικά με τη δημιουργία αγωγού φυσικού αερίου που θα συνδέει τους ενεργειακούς πόρους της Ανατολικής Μεσογείου με την ηπειρωτική Ελλάδα μέσω Κύπρου και Κρήτης, το οποίο έχει καταταγεί στα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος της ΕΕ είναι εξαιρετικά σημαντικό. Θα πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια, για την εξασφάλιση πολιτικής και χρηματοδοτικής στήριξης από την ΕΕ για την πραγματοποίηση του έργου.

Η υλοποίηση του έργου, θα συμβάλει επίσης, στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για στρατηγική αυτονομία από τρίτες χώρες, στόχος που είναι ζωτικής σημασίας όπως έχει καταδεχθεί από τις συνεχιζόμενες επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία.

8. Υποστηρικτικές πολιτικές

- ✓ Τάχιση υλοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού.
- ✓ Προώθηση της εργασίας από το σπίτι/τηλεργασίας.

Στο πλαίσιο μιας ολιστικής προσέγγισης αναφορικά με την στρατηγική για την πράσινη οικονομία, η πραγματοποίηση της ψηφιακής μετάβασης τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα θα συμβάλει μεταξύ άλλων και στην επίτευξη των στόχων για την κλιματική αλλαγή. Για αυτό θα πρέπει να προωθηθεί η τάχιση υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για τον ψηφιακό μετασχηματισμό περιλαμβανομένων και των μέτρων που έχουν περιληφθεί στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αλλά και στο Πρόγραμμα ΘΑΛΕΙΑ⁵ για την αξιοποίηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων. Η ηλεκτρονική εξυπηρέτηση του κοινού στις συναλλαγές του με το δημόσιο και τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου αλλά και με τις επιχειρήσεις, αναμένεται να έχει ουσιαστικές επιπτώσεις στην κατανάλωση ενέργειας και τις εκπομπές αερίων.

Πρόσθετα, η υλοποίηση μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας και συγκεκριμένα η προώθηση της εργασίας από το σπίτι/τηλεργασίας τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, θα βοηθήσουν στη μείωση της χρήσης των μεταφορικών μέσων και επομένως των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Είναι σημαντικό οι σχετικές μεταρρυθμίσεις⁶ που έχουν προγραμματιστεί από την Κυβέρνηση να προωθηθούν το συντομότερο δυνατόν, με τις κατάλληλες ασφαλιστικές δικλείδες για τους εργαζομένους όπου χρειάζεται.

⁵ ΘΑΛΕΙΑ: Θεμέλια Αλλαγής, Ευημερίας, Ισότητας και Ανάπτυξης.

⁶ Σχετικές μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, οι οποίες αφορούν στη ρύθμιση των ευέλικτων διευθετήσεων εργασίας στο δημόσιο τομέα, περιλαμβανομένης και της εξ' αποστάσεως εργασίας, αλλά και στη ρύθμιση των ευέλικτων μορφών εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, με τη μορφή τηλεργασίας.